

DÉJÀ-VU

Onko sinusta joskus tuntunut työpaikallasi, että olet kokenut jonkun tilanteen tai tunteen aiemminkin? Joskus on kuitenkin vaikea palauttaa mieliin, mikä oli se asia, joka sai juuri nyt tuon tunteen syntymään. Joulun aikaan luin taas kertaalleen Tuntemattoman sotilaan ja koin monta déjà-vuta. Vaikka otteet ovat noin 70 vuotta sitten sotineista isistämme ja isoisistämme kertovasta romaanista, voisivat sanat sopia hyvin naiskollegankin suuhun nykyään, ainakin soveltuvin osin rumat sanat poistaen.

”Taitaa olla tarpeellista vähän selittää. Kun minä, meinaan, olen ennen ollut. Ei siinä oikeastansa muuta ole, mutta rauhallisesti se on otettava. Kiiru on pidettävä ajallansa, mutta hätäillen tekemällä ei tule muuta kuin kusipäitä mukuloita...” Joukkueenjohtaja Koskela hermostuneelle joukkueelleen sen lähtiessä saamaan tulikastettaan (sivu 45–6). Vai oliko se senioripäivystäjänä ollut kokenut erikoislääkäri, joka rauhoitti ensimmäistä kertaa päivystävää erikoistuvaa kollegaa heidän saatuaan juuri synnytyssalista hälytyksen valmistautua hätäsektiopotilaan vastaan ottamiseen?

”Mikäs täällä? Mitä minä näen? Nyt, nyt te olette vallan erehtyneet. Ai...jaaai poojaat, poojaat. Ei sotaa näin käydä...Eheei. Eheei. Ei tämmösestä sodasta tule niin mitään. Mennäänpäs mokoman suon yli, että heilahtaa.” Komppanian päällikkö Kaarna joukoilleen miesten jämhähdettyä ensimmäisessä hyökkäyksessä suon reunaan vihollisen tulittaessa (sivu 57). Vai oliko se kollega, joka oli tullut päivystämään tehdäkseen töitä mutta havahtuaan tiimin viivyttelevän seuraavan potilaan kutsumisessa, koska vuoronvaihto oli jo puolentoista tunnin päästä?

”Ei jumalaut poja! Kyl mää ole senttä aika poika. Mää ihmettele oike ittiän. Mikä mää ollenka olenka. Suame sankari mää ole.” Tässä vaiheessa vielä alikersantti, mutta tämän jälkeen kersantti,

Hietanen (sivu 202) todettuaan myös: ”Mut kullmää pelkäsi. Voi jumalaut et mää pelkäsi!” Vai oliko se kollega ”pakko onnistua” -tilanteessa saatuaan pienileukaisen potilaan intuboitua häätäleikkauksen induktiossa ja vanhemman kollegan antaessa ansaitun taputuksen selkään?

”On, on perkelettä. Tulis kuula ja tappais.” Alikersantti Lahtinen vetäessään kahden toverinsa kanssa jalan konekiväärillä ja alustalla lastattua ahkiota* syvässä lumessa sen kyntäessä maata myöten (sivu 253). Vai oliko se jo 20 tuntia putkeen valvonut päivystäjä, kun kello 4 aamuyöllä ilmoitettiin, että seuraavaksi leikataan ennen aamuvuorolaisia vielä huonokuntoinen peritoniittipotilas?

”Kuule, vänskä. Miss sie tarviit oikei hyvää miestä? Täs siul on sellane.” Rokka saatuaan haastavan tehtävän varmistaa puolustusketjun vasenta sivustaa (sivu 264). Vai oliko se innokas töitä hakenut kollega haastattelussa? Pakkohano tuoli ottaa ainakin koeajalle, niin härskisti ja kovalla itseluottamuksella kehuu itseään.

”No kyl mää täl pärjän pual vuat. Kiitoksi vaan kauhian pal.” Kersantti Hietanen saatuaan huoltoaliupseeri Mäkilältä krapulaansa yhden suolasilakan (sivu 293). Vai oliko se ansioitunut puurtaja ja moniosaaja, kun esimies kertoi myöntäneensä hänelle kahdensadan euron kertapalkkion hyvästä suorituksesta kuluneen vuoden aikana (noin yksi kolmasosa yhdestä jononpurkuleikkauksen palkkiosta)?

Tuntuuko tutulta? Jos ei, keksi itse parempia, esimerkiksi näistä: http://fi.wikiquote.org/wiki/Tuntematon_sotilas ■

* Konekivääri jalustoineen painoi 54 kg ja patruunalaatikko 7,2 kg eli suunnilleen saman verran kuin neljä olutkoria.

Linna V. Tuntematon sotilas. Werner Söderström osakeyhtiö, Porvoo, 1954.